

Inbreng beleidskader invasieve exoten fractie W&N

Beleid t.a.v. invasieve exoten is vastgelegd in de EU regelgeving, vooral ter bescherming van biodiversiteit. Vermelding op de Unielijst van invasieve exoten betekent dat er een Europees verbod van kracht is op bezit, handel, kweek, transport en import van de soort. Het is dus verboden om overtollige waterplanten uit een tuinvijver in een oppervlaktewater te plaatsen. Daarnaast geldt voor lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen en te verwijderen. Wanneer dit onmogelijk blijkt moet de populatie zodanig beheerd worden dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Het waterschap heeft derhalve een belangrijke taak in de inventarisatie, monitoring en bestrijding van invasieve exoten. Omdat toezicht en handhaving ondoenlijk lijkt, is voorlichting aan tuinvijver- en aquariahouders een alternatief voor bezit en transport van invasieve soorten.

Het lukt nog niet om alle oprukkende soorten effectief te bestrijden. De aanpak van invasieve exoten is vaak gefragmenteerd. Een aanpak van plaagsoorten beperken tot de eigendommen van het waterschappen is inefficiënt en niet effectief. Je ziet de exoten al snel weer terug of besmet nieuwe terreinen en watergangen binnen het waterlichaam. Samenwerking met andere partijen binnen het waterlichaam is essentieel.

Een gebiedsgerichte aanpak is essentieel. Het waterschap neemt het voortouw bij deze gebiedsgerichte aanpak van invasieve waterplanten en -dieren.

Er zijn in hoofdlijn 3 methoden voor de aanpak van invasieve exoten aan te pakken: preventie, bestrijden en/of beheersen en (eco)systeemgericht beheeren.

Preventie: Voor de meeste invasieve exoten is het van belang dat je er direct na vestiging bij bent, omdat alleen dan bestrijding effectief - en tegen lage kosten - mogelijk is. Preventie is de meest kosteneffectieve aanpak van invasieve exoten. Dat wil zeggen dat zoveel mogelijk moet worden voorkomen dat er nieuwe haarden van de plaagsoorten ontstaan.

Voor het waterschap betekent preventie gerichte inventarisatie, monitoring, adequate data verwerking en onderlinge communicatie; snel ingrijpen.

Bestrijden en beheersen: Bestrijden is gericht op volledige verwijdering van de invasieve exoot door het één of enkele keren toepassen van maatregelen. Na een bepaalde periode (<5 jaar) is de exoot verdwenen en zijn geen verdere maatregelen meer nodig. Indien bestrijding niet mogelijk is, vanwege het ontbreken van een geschikte methode of te duur, kan vaak worden ingezet op het beheersen van de invasieve exoot: het regelmatig, vaak meerdere keren per seizoen, uitvoeren van maatregelen zodanig dat er geen onveilige situaties ontstaan, voorkomen wordt dat de populatie groter wordt en er geen verdere verspreiding optreedt. Hierbij is hygiënisch werken en protocollen belangrijk om in- en uitslepen, en hernieuwde verspreiding van exoten te voorkomen.

Het waterschap zorgt ervoor dat hygiënisch werken en protocollen onderdeel uitmaakt van de eigen werkzaamheden en de contracten met aannemers die het reguliere onderhoud en de bestrijding van invasieve exoten uitvoeren.

Ecosysteemgericht beheeren: Hierbij wordt niet de aanwezigheid van de exoot centraal gesteld maar het functioneren van het ecosysteem. Je kiest er voor om de veerkracht van ecosystemen te versterken in plaats van invasieve exoten te bestrijden. Wijdverspreide exoten volledig wegstrijken is nagenoeg niet haalbaar, zeker niet zonder ook het ecosysteem zelf aan te pakken. Deze aanpak staat nog in de kinderschoenen. Veel exoten gedijen goed in voedselrijke wateren. De waterkwaliteit op orde brengen maakt het ecosysteem veerkrachtiger. Er is een relatie met de KRW doelen.

Het waterschap stimuleert onderzoek naar een ecosysteemgericht beheer van exoten zowel zelfstandig als in UvW-verband

Beheerders baseren zich niet altijd op de meest actuele informatie en de aanpak is vaak niet of onvoldoende effectief. Er is het Kennisnetwerk Invasieve Exoten, dat kennis en krachten over invasieve (water)planten en dieren bundelt. Beheerders kunnen de gevalideerde en onafhankelijke informatie gebruiken om invasieve exoten op een kosten-effectieve manier aan te pakken. Een effectieve aanpak begint bij voorlichting en scholing van alle medewerkers betrokken bij de aanpak van invasieve exoten.

Het waterschap zet een cursusprogramma op: beheren invasieve exoten in samenwerking met het kennisnetwerk.

Tenslotte

- I. Waarom worden andere (inheemse) plaagsoorten niet in het beleidskader meegenomen?
- II. Gesteld worden in de afbakening dat de bever niet wordt meegenomen in dit beleid, omdat de bever een beschermde diersoort is. Op zich terecht. Maar de soort is wel een risico voor waterveiligheid. De bever heeft zich nu nog niet gevestigd in het HHNK gebied maar is wel dichtbij; en komt zeker. Er is nu nog tijd om te anticiperen. Preventie blijkt de effectiefste en efficiëntste methode bestrijding. En dan is het een klein stapje om de bever wel mee te nemen.

Aanpak kan nog met een ecosysteembenadering. Je kunt de vestiging van bever sturen met het ontwikkelen of verwijderen van geschikte habitats (de bever vestigt zich op plekken waar voedsel (wilgen enzo) beschikbaar is)

Vragen bij een aanpak zijn:

- a. Waar heeft de bever zich in de buurt gevestigd?
- b. Op welke plekken/locaties mag de bever zich zeker niet vestigen?
- c. Op welke plekken/locaties kan HHNK de bever gedogen?
- d. Hoe zorgt HHNK voor ongeschikte / geschikte habitats?

Fractie W&N

Franke Hoekstra